

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ: ВІЙНА, ВИКЛИКИ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

Ю.Ю. Онопрієнко, аспірант

Київський національний економічний
університет ім. Вадима Гетьмана

Банківська система України продовжує розвиватися у відповідності до сучасних економічних трендів. Окрім цього на неї суттєвий вплив здійснило повномасштабне вторгнення РФ в Україну, а отже ті трансформаційні процеси, які відбуваються в економіці України притаманні й процесам подальшого розвитку банківської системи. Банки відіграють провідну роль у фінансово-кредитній системі країни, крім того, від них залежить стабільність усієї економіки.

Війна, глобалізація та деглобалізація, євроінтеграція кинули величезні виклики вітчизняній банківській системі. Деякі вітчизняні вчені до викликів подальшого розвитку банківської системи відносять: стабільність та надійність банків, зростання довіри населення до банків, підтримка банківського сектору тощо [1]. На нашу думку до них слід віднести й ті виклики, які характеризуються реаліями сьогоденного розвитку банківської системи в Україні та імплементацією Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, а саме:

- імплементація актів права ЄС у національне законодавство та вдосконалення нормативно-правової бази у відповідності до сучасних вимог, які швидко змінюються;
- продовження розвитку процесів діджиталізації як на державному рівні, так й імплементація інноваційних технологій в банківську діяльність, що сприятиме зміцненню довіри клієнтів;
- зростання конкуренції як на національному, так і міжнародному рівнях;
- вплив інших зовнішніх чинників, які пов'язані з розвитком світового фінансового ринку, з нестабільністю, економічними спадами, світовими кризами тощо.

С початку вторгнення РФ в Україну у 2014 році, а особливо з початку повномасштабного вторгнення 2022 року кількість банків, у тому числі з іноземним капіталом зменшується (табл. 1). Частково це було пов'язано з ліквідацією російських банківських структур, а також пандемія 2019 та повномасштабне вторгнення сприяли зниженню конкурентоспроможності

банків та зменшенню кількості неефективних банківських установ. Для підвищення рівня конкурентоспроможності банків слід звернути увагу на можливі зміни в корпоративній поведінці банків, вдосконалення дерегуляційних процесів у відповідності до внутрішніх нормативних вимог, імплементація технологічних інновацій в діяльність банків, готовність до зменшення наслідків банківських криз [2].

Таблиця 1. Кількість діючих банків в Україні

<i>Показники</i>	2015	2017	2019	2021	2022	2023	2024
Кількість діючих банків на 01 січня року	163	96	77	73	71	67	63
з них з іноземним капіталом	51	38	37	33	33	29	27
у т.ч. зі 100% іноземним капіталом	19	17	23	23	23	22	19

Джерело: складено автором за [3]

До загроз для фінансової безпеки за часів війни слід віднести: АТО за 2014 року та повномасштабне вторгнення 2022 року, інфляційні процеси і коливання валютного курсу, економічний спад в Україні, відтік прямих іноземних інвестицій, зменшення рівня ліквідності активів банків та кібератаки [4]. Крім того, для стимулювання банківської діяльності та зменшення можливих ризиків НБУ підвищує резервні вимоги для коштів на поточних рахунках та на вимогу [5]. Отже, банки повинні більше приділяти уваги управлінню активами, ліквідністю, прибутковості, стимулювати залучення вкладів населення й надалі зміцнювати довіру до банківської системи. Незважаючи на продовження війни слід сприяти відновленню кредитування та підтримці вітчизняних компаній в їх подальшому розвитку.

Підсумовуючи слід зазначити, що незважаючи на виклики фінансово-кредитній системі, продовження повномасштабної війни та орієнтація на інтеграцію до Європейського союзу завдяки ефективній політиці Національного банку України вітчизняна банківська система вистояла та швидко адаптувалася до викликів та змін. Водночас війна триває, а виклики зберігаються.

Список використаних джерел

1. Meshcheriakov A., Bodenchuk L., Liganenko I., Rybak O., Lobunets T. Trends in the development of the banking system of Ukraine under conditions of military actions and globalization influences. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2023. Volume 3 (50). - P. 8-22. DOI: 10.55643/fcaptr.3.50.2023.3993
2. Ткаленко С.І., Тіпанов В.В. Банківська діяльність в умовах фінансової глобалізації. *Економічний аналіз*, 2021. Том 31, №1, - С. 211-217. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2021.01.211>
3. НБУ. Основні показники діяльності банків. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>
4. Ситнік Н.С., Прицак Я.М. Банківська система України в умовах війни: ризики та оцінка безпеки. *Молодий вчений*. 2023. №6. - С. 94-98.
5. Банки в умовах тривалої війни зберегли довіру клієнтів, високу операційну ефективність та прибутковість – Огляд банківського сектору. 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/banki-v-umovah-trivaloyi-viyni-zberegli-doviru-kliyentiv-visoku-operatsiynu-efektivnist-ta-pributkovist--oglyad-bankivskogo-sektoru>

ДЕВАЛЬВАЦІЯ ГРИВНІ ТА ІНФЛЯЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Л.В. Осіпова, к. е. н., доцентка,
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, м. Вінниця

О.О. Баюра, здобувач вищої освіти
Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, м. Вінниця

Широкомасштабна війна завдала величезної шкоди українському суспільству та економіці, призвела до значного збільшення державних витрат, зокрема на оборону. Валюта країни опинилася під сильним інфляційним та девальваційним тиском, що вимагало негайного реагування з боку Національного банку України (НБУ).

У перший день вторгнення НБУ зафіксував обмінний курс гривні, призупинив роботу валютного ринку та запровадив контроль за рухом капіталу. Ліквідність банків підтримувалася за рахунок комплексного рефінансування. Рішення щодо облікової ставки було відкладено, а НБУ